

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv.V.35.538./2012/5.szám

A Kúria a dr. Halasy László ügyvéd által képviselt felperesnek a Daniné dr. Égető Mária jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám-, és Pénzügyőri Főigazgatósága alperes ellen jövedéki ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2012. június 12. napján kelt 5.K.20.660/2012/8. számú ítélete ellen az alperes által 10., a felperes által 11. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 5.K.20.660/2012/8. sorszámú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, szakértői díjra vonatkozó részét hatályában fenntartja, jövedéki bírsággal kapcsolatos részét hatályon kívül helyezi, és ez utóbbi körben az első fokú bíróságot új eljárásra új határozat hozatalára utasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati részperköltséget, a peres felek ezt meghaladó felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 10.000-10.000 (tízezer-tízezer) forintban állapítja meg.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A hatóság 2011. május 26-án jövedéki ellenőrzést tartott a felperes lakóhelyén, amely során 11 db 20 literes kannában 220 liter, 1 db 10 literes kannában 10 liter, 1 db 200 liter vashordóban pedig kb. 170 liter jövedéki terméket talált. A felperes ezek eredetének igazolására a M. Rt., valamint a J.Kft. által 2002. szeptember 17. és 2005. szeptember 9. közötti időszakban kiállított számlákat mutatta be, amit az ellenőrök nem fogadtak el, mintavételekre és lefoglalásra került sor. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szakértői Intézete (a továbbiakban: NAVSZI) megállapította, hogy a minták

minősége egy kivétellel megfelel a jogszabályi követelményeknek, a magyar szabvány előírásainak. A felperes 2011. július 13-án nem tudta meghatározni, hogy melyik számla, melyik lefoglalt kannára vonatkozik. 2011. november 10-i nyilatkozata szerint 2005. óta szerzett be gázolajat, de vásárlásairól nem kért számlát, mindig pótolta a gázolajat, azért, hogy legyen otthon, ha erre szüksége van a mezőgazdasági munkavégzéshez, évente kb. 500 és 1000 liter körül használt fel, a lefoglalt üzemanyagban lehetett 2005. év előtti és utáni is, mert a mennyiségeket mindig utántöltötte.

A hatóság - jövedéki törvénysértés miatt - kötelezte a felperest 39.740 Ft jövedéki adó, 89.880 Ft jövedéki bírság, 751.400 Ft szakértői díj megfizetésére. Érdemi döntésének indokolása szerint a felperes olyan ásványolajterméket birtokolt, amelynek származását nem tudta hitelt érdemlően igazolni. A benyújtott számlák nem fogadhatók el a lefoglalt gázolaj származásának igazolására, 2005. évet követően kiállított számlákat pedig a felperes nem tudott bemutatni. A lefoglalt gázolaj térfogatát, sűrűségét nem lehetett megállapítani, mert a felperes a lefoglalt tételekről a szalagzárát eltávolította, a jövedéki terméket felhasználta. A jövedéki adó és jövedéki bírság meghatározására a lefoglalási jegyzőkönyvben rögzített 400 literre figyelemmel került sor. Nem észlelt kivételes méltánylást érdemlő körülményt, ezért nem alkalmazta a jövedéki adóról és jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 116/A.§ (1) bekezdését. A felperes nem tudta hitelt érdemlően igazolni az általa birtokolt gázolaj származását, és beszerzésekor sem járt el kellő körültekintéssel, mivel nem kért számlát a vásárlásokkor és szabványon kívüli gázolaj is volt a birtokában.

A felperes fellebbezése alapján eljáró alperes a 2012. február 7. napján kelt határozatában az elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezést elutasította és az elsőfokú határozatot „változtatás nélkül” helybenhagyta. Érdemi döntését a Jöt. 1.§ (4) bekezdésére, 114.§ (1) bekezdés b) pontjára, 114.§ (2) bekezdés b) pontjára, 119.§ (11)-(12) bekezdéseire, 114.§ (3) bekezdésére alapította. Határozata szerint az elsőfokú hatóság eleget tett a tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettségének. A felperes semmilyen okmánnal nem tudta igazolni az általa birtokolt kereskedelmi mennyiségű gázolaj származását, adózott eredetét. A hatóság jogszerűen rendelte ki a NAVSZI-t, mivel a lefoglalt termék fajtáját, minőségét kétséget kizáróan nem tudta megállapítani. A szakértői vizsgálat díjával kapcsolatos költségek a felperest terhelik, mivel jogerősen végrehajtható jövedéki bírság megfizetésére kötelezték. Az eljárás során a felperes nem kérte újabb szakértő kirendelését és tekintettel arra, hogy a lefoglalt gázolajból csak 20 liter szabványon kívüli, újabb szakértői vizsgálat sem hozna érdemi változást, erre egyébként sem kerülhet

sor, mivel üzemanyagot a felperes felhasználta.

A felperes keresetet nyújtott be, amely átvételét követően az alperes a 2012. április 4-én hozott határozatában módosította korábbi határozatának indokolási részét. E határozat rendelkező részében az alperes hivatkozott a Jöt. 116/A.§-ára, és azt állapította meg, hogy a felperes az alapeljárásban és a fellebbezésében nem tárt fel olyan kivételes méltánylást érdemlő körülményt, amit a hatóság figyelembe vehetett volna, illetve javára ilyen nem állapítható meg. A jövedéki bírság mellőzésének, mérséklésének feltételei nem álltak fenn. A felperes nem úgy járt el, mint ahogy az adott helyzetben általában elvárható lett volna, tekintettel ügyféli nyilatkozatai tartalmára, a 400 liter gázolajon belül a 20 liter szabványon kívüli gázolaj birtoklására, valamint a hivatalos záruk eltávolítására. A felperes előélete jelen ügyben nem méltányolandó körülmény. A bírság mellőzése kizárt, más személy ügyében hozott határozatra való hivatkozás pedig nem fogadható el, mivel ennek az ügynek a tényállása eltér a felperes által megjelölttől. Az elsőfokú hatóság ezért megalapozottan és jogszerűen, indokolási kötelezettségét is teljesítve hozott döntést a jövedéki bírság összegszerűségéről is. A felperes e határozat ellen is keresetet nyújtott be.

Az elsőfokú bíróság egyesítette a felperes keresetei alapján indult ügyeket. A felperes keresetében - eljárási és anyagi jogszabálysértésekre hivatkozva - a határozatok hatályon kívül helyezését, a közigazgatási szerv új eljárásra kötelezését, új szakértő kirendelését, a tényállás tisztázását, másodlagosan a szakértői díj 9.800 Ft-ra történő csökkentését, a jövedéki bírság mellőzését vagy annak pár ezer forintba történő mérséklését kérte.

Az alperes ellenkérelmében felperes kereseteinek elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben találta alaposnak, az alperes határozatának jövedéki bírságot megállapító rendelkezését és a határozatát hatályon kívül helyezte, és az alperest e körben új eljárás lefolytatására kötelezte. Jogi álláspontja a következő volt:

Az alperes jogszerűen állapította meg a jövedéki adó, a jövedéki bírság és a szakértői díj összegszerűségét is, de nem vizsgálta meg érdemben a Jöt. 116/A.§ alkalmazhatóságával kapcsolatos felperesi kifogásokat, és nem volt jogszabályi lehetősége módosító határozat meghozatalára. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a

továbbiakban: Ket.) 114.§ (1) bekezdése értelmében a hatóság a jogszabálysértő döntését módosíthatja vagy vonhatja vissza, és a hatóság döntése a Ket. 72.§ (1) bekezdés da) pontja értelmében nem a döntés indokolásában, hanem a rendelkező részében szerepel. A Ket. 114.§ (1) bekezdése nem alkalmas az indokolás alperes által eszközölt kiegészítésére, ezért a megismételt eljárásban az alperesnek a felperes Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésére alapító fellebbezési érvelését érdemben kell megvizsgálnia és ehhez képest kell rendelkezni arról, hogy a megállapított jövedéki bírságot mérséklí-e, elengedi-e vagy teljes összegében megfizetni rendeli.

A jogerős ítélet ellen az alperes és a felperes is felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

Az alperes kérte a felperesi kereset teljes körű elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra, új határozat hozatalára a Jöt. 116/A.§ alkalmazhatósága tekintetében. Azzal érvelt, hogy a jogerős ítélet a hatályon kívül helyezéssel érintett körben nem felel meg a Ket. 72.§ (1) bekezdés da) pontjában, 78.§-ában, 114.§-ában, Jöt. 15.§ (2) bekezdésében, 114.§ (1) bekezdésében (2) bekezdés b) pontjában, 116/A.§-ában foglaltaknak. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú határozatot változtatás nélkül hagyta helyben, mivel az elsőfokú hatóság döntése megalapozott és jogszerű volt, a szankciót helyesen alkalmazta és megjelölte a döntés alapjául szolgáló jogszabályokat is. A módosítás a határozat, vagy végzés bármely szerkezeti elemére kiterjedhet, nemcsak annak rendelkező részére, ezért alaphatározata és módosító határozata a Jöt. 116/A.§ alkalmazására is kiterjedően bíróság által érdemben felülvizsgálható lett volna. Hangsúlyozta, hogy a döntés kiegészítése nem minősíthető jogorvoslatnak a Ket. 80/B.§-a értelmében, módosító határozata pedig nem kiegészítő határozat. A módosításra kizárólag azért került sor, mivel a korábban hozott határozata nem tartalmazott részletes indokolást a jövedéki bírság elengedése, vagy mérséklése tekintetében előterjesztett harmadlagos fellebbezési kérelem tekintetében.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - a Jöt. 119.§ (12) bekezdésére alapítottan - a jogerős ítélet szakértői díjjal kapcsolatos részét vitatta. E körben arra hivatkozott, hogy a NAVSZI által elvégzett 13 vizsgálatból csak egy zárult olyan eredménnyel, amely esetében a felelősség megállapítását eredményezheti, és ennek az összege nem 881.020 Ft, hanem 9.800 Ft volt. Sérelmezte azt is, hogy a hatóság nem a jogerő beálltát követően marasztalta a szakértői vizsgálatnál felmerült költségben, és a jogerős ítélet nem adja indokát annak, hogy e körben miért nem fogadta el a keresetében előadottakat.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet szakértői díjjal kapcsolatos részének hatályában fenntartását kérte.

A felperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az alperes és a felperes felülvizsgálati kérelméről az alábbiak szerint döntött a Kúria:

A felülvizsgálati eljárás során nincs helye bizonyítás feltételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a felülvizsgálati kérelmek által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet. (Pp.275. §).

A rendkívüli jogorvoslati eljárásban, ezért a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy jogszerű-e vagy sem a jogerős ítéleti döntés a szakértői díj, továbbá a jövedéki bírság tekintetében a felek által vitatott körben.

A Kúria a rendelkezésére álló iratok alapján - a Pp. 275.§-a szerint eljárva - a következőket állapította meg:

A felperes a helyszíni ellenőrzés során 2002., 2004. és 2005. évi egyszerűsített számlákat adott át, ezért emiatt, továbbá az ellenőrzési jegyzőkönyvbe foglalt érzékszervi vizsgálat adataira, a felperes nyilatkozataira és a számlák közötti ellentmondásra figyelemmel a hatóság - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította - a 13 tétel kapcsán jogszerűen rendelt el mintavételt, mivel a lefoglalt jövedéki termékek fajtája és minősége kétséget kizáróan csak szakértői vizsgálattal volt megállapítható. A szakértői vizsgálatot a NAVSZI végezte el, amely erre a szakterületek ágazati követelményeiért felelős szervek kijelöléséről, valamint meghatározott szakképzésekben kizárólagosan eljáró és egyes szakterületeken szakvéleményt adó szervekről szóló 282/2007. (X.26.) Kormányrendelet 5.§-a és 4. számú melléklete alapján jogosult. A felperes felülvizsgálati kérelmével ellentétben a szakértő vizsgálat összes költsége nem 881.020, hanem 751.400 Ft volt, és ebből egy tétel vizsgálati költsége sem a felperes által megjelölt 9.800, hanem 57.800 Ft. Ahogyan arra az alperes és az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott a felperessel szemben az alperes nem egy minta lobbanáspontban történő eltérése miatt szabta ki a jövedéki bírságot, hanem azért mert a lefoglalt összes gázolaj, a 400 liter adózott voltát nem tudta hitelt érdemlően igazolni. A felperesi érveléssel ellentétben a jogerős ítélet 9. oldal negyedik bekezdése továbbá egyértelműen, kifejezetten tartalmazza, hogy valamennyi tárolóedényből történő mintavétel

indokolt volt, és az előzőekben részletezett okok miatt az alperes jogszerűen kötelezte a felperest a felmerült szakértői költség teljes összegének megfizetésére.

A Jöt. 119.§ (12) bekezdése akként rendelkezik, hogy a szakértői vizsgálat díjával kapcsolatos költségek az ügyfelet terhelik, ha jogerősen végrehajtható jövedéki bírság megfizetésére kötelezték. A szakértői díj, ideértve a szakértő költségtérítését is a Ket.153.§ 9. pontja értelmében eljárási költség. A Ket. 72.§ (1) bekezdés dd) és de) pontjai, 157.§ (4) bekezdése, 158.§ (1) bekezdése pedig kimondja, hogy a hatóságnak az eljárási költséget - ha arról nem külön dönt - a határozatban összecsokszően kell megállapítania, és döntenie kell a viseléséről is. Az első és másodfokú keresettel támadott határozatok teljes körően megfelelnek az előzőekben ismertetett törvényi rendelkezéseknek, hiszen a hatóságok határozataikban megállapították az eljárási költséget (szakértői díjat) és döntöttek a tekintetben is, hogy ezt a felperesnek kell viselnie, ha a vele szemben kiszabott jövedéki bírság jogerőre emelkedik és végrehajthatóvá válik. A felperesi érveléssel ellentétben az első fokú hatóság is jogszerűen döntött határozatában az eljárási költségről, mert a rendelkező részben kifejezetten utalt arra, hogy a szakértői díjat csak a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni, tehát csak akkor, ha a jövedéki bírság jogerőssé és végrehajthatóvá válik, indokolása pedig - éppúgy, mint a másodfokú határozaté - hivatkozik a Jöt. 119.§-ára.

A Ket. „A hatóság döntései” címszó alatt szabályozza a kijavítást és a kiegészítést, amelyeket nem tekint jogorvoslati eszköznek. Az első fokú határozat részletes indokolást tartalmaz a tekintetben, hogy a jövedéki bírság kapcsán a hatóság miért nem állapított meg kivételes méltánylást érdemlő körülményt. A perbeli esetben az alperes elutasította a „jövedéki adót és bírságot kiszabó, valamint szakértői költséget megállapító határozat ellen benyújtott fellebbezést”, és az első fokú határozatot „változtatás nélkül” hagyta helyben, tehát érdemben az első fokú hatósággal azonosan döntött minden fellebbezésben vitatott kérdésben, a rendelkező részbe foglalt érdemi döntése nem szorult és nem is került kiegészítésre, megfelelt a Ket. 72.§ (1) bekezdés da) pontjában foglaltaknak. Az első fokú bíróság ezért tévesen állapította meg, hogy az alperes érdemben nem bírálta el a felperes Jöt. 116/A.§ (1) bekezdésére alapított fellebbezését. Az alperes azonban - ahogyan azt az első fokú bíróság helyesen megállapította - határozatának indokolásában nem részletezte, hogy miért nem fogadja el a jövedéki bírság mellőzésére, vagy mérséklésére irányuló harmadlagos fellebbezési kérelmet, tehát e körben nem teljesítette a Ket. 72.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti indokolási kötelezettségét. Ezt a hiányosságot - eljárási jogszabálysértést - azonban az alperes a

határozatában orvosolta, és az első fokú bíróságnak, ha ezt kiegészítő határozatnak tekintette, akkor azt is figyelembe kellett volna vennie, hogy a kiegészítés ellen a Ket. 81/B.(4) bekezdése folytán ugyanolyan jogorvoslatnak van helye, mint az eredeti ellen. Az alperesi második határozat - első fokú bíróság szerint kiegészítő határozat - ellen is biztosítva volt a felperes számára a jogorvoslat lehetősége, élt is vele, hiszen ezt a határozatot is keresettel támadta meg, ezért az egyesített ügyben nem volt akadálya annak, hogy az első fokú bíróság érdemben döntsön a jövedéki bírság mérséklésére illetve elengedésére irányuló kérelem tárgyában. A jövedéki bírságot kiszabó határozat egyébként nem minősül mérlegelési jogkörben hozott határozatnak a Jöt. 15.§ (2) bekezdése, 114.§ (1) bekezdése, (2) bekezdés b) pontja értelmében. A Jöt. 116/A.§ (1) bekezdése csupán lehetőséget ad a hatóságnak arra, hogy ha és amennyiben kivételes méltánylást érdemlő körülmények állapíthatók meg, akkor mérsékelje vagy mellőzze a jövedéki bírságot.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a polgári perrendtartásról szóló 1952.évi III. törvény 8 a továbbiakban: Pp.) 275.§ (3) és (4) bekezdései alapján határozott.

Az új eljárás során az első fokú bíróságnak kizárólag abban a kérdésben kell döntenie, hogy az alperes a határozataiban az anyagi és eljárási jogszabályokkal összhangban állóan, jogszerűen döntött-e a jövedéki bírság mérséklése illetve mellőzése tárgyában előterjesztett fellebbezési kérelem tárgyában, a felperes a közigazgatási eljárás során, a keresetében, a perben bizonyított-e vagy sem olyan tényt, körülményt, amely alapot adhat a jövedéki bírság mellőzésére, illetve mérséklésére.

A perköltségre vonatkozó ítéleti rendelkezések a Pp. 78.§ (1) bekezdésében, 81.§ (1) bekezdésében, 275.§ (5) bekezdésében foglaltakon alapulnak.

Budapest, 2013. szeptember 12.

Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró